

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS RÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 kor. | Negyed évre — — — 5 kor.
 Fél évre — — — 10 | Egyes szám ára — — 40 fill.
 Nyilttér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerinti, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A szellemi munkások.

A régi, jó, békés időkben is sok szó esett a szellemi munkásokról, akiknek anyagi helyzete sohasem volt rózsás. Az ugynevezett „latainer“ osztály még a békés időkben is nehéz csatát vívott a létért való küzdelemben. A háboru a legerősebben a szellemi munkásokat sújtotta. Ezt tudja mindenki s a háboru alatt a mindenkori kormányok is elismerték ezt, amikor jó nagy késedelemmel bár, de mégis igyekeztek segítyekkel, háborus pótlékokkal stb.-vel segítségére lenni annak az osztálynak, amely nélkül jól egy állami gépezet sem működhetik. Azonban ezek a segítyek nem gyógyították be a háborus drágaság által sújtott tisztviselők sebeit, ezekkel a segítyekkel a tisztviselők további nyomorkodását nyújtották csak meg. Az állami- és magántisztviselők óriási tábora intelligenciájának megfelelő türelemmel s erkölcsi erővel végezte tovább is munkáját s ha itt-ott szerény hangon türelmetlenségének kifejezést is adott, erősebb eszközökhöz sohasem nyult, aminek oka főleg abban rejlik, hogy nem tudott s talán nem is

akart úgy szervezkedni, mint a fizikai munkásság.

A világháboru véget ért, de azért a különböző eszmék forrongása nem szűnt meg. Az emberiség fejlődése újabb haladási irányokat igyekszik venni s az eljövendő békés időkben a háboruban életre kelt eszmék a tisztultabb felfogás alapján fogják az emberiséget a tökéletesedés felé vezetni, amelynek elengedhetetlen feltétele, hogy mindenki a maga tisztességes munkája után meg tudjon élni. Mindenki, aki dolgozik, megérdemli azt a bért, amellyel elsőrendű szükségleteit ki tudja elégíteni. Természetes, hogy egy miniszternek más az elsőrendű szükséglete, mint például egy adótisztnek, bankhivatalnoknak vagy kapás munkásnak. Így a munkabére is más, és más kell hogy legyen, de olyannak kell lennie, hogy anyagi gondok nélkül, minden káros befolyástól mentesen, függetlenül és tisztességesen végezhesse munkáját. A korrupciók, sikkasztások s az örökös elégedetlenséggel járó nembánomságok teljesen száműzve lennének a szellemi munkások életéből, ha munkájuk után

kapandó bérből maguk és családjuk létele biztosítva lesz.

Az állami- és köztisztviselők helyzete manapság sem fényes, de azért mégis észrevehető, hogy az illetékes fórumok tőlük telhető módon igyekeznek segítségére sietni ennek az értékes osztálynak. A magánvállalatok, intézmények szellemi munkássai azonban nagyon mostoha gyermekei a sorsnak. A szellemi proletárok eme nagy táborát legjobban sújtotta a háborus drágaság, melynek közepette szinte tehetetlenül vergődik. A magántisztviselők legnagyobb része oly munkabéréért tölti be hivatását, amely felerészben sem közelíti meg a fizikai munkás béréét. A szellemi munkásság eme táborát a mindenkori törvényhozás sem vette védelembe, munkabére, háborus segélye csakis a munkaadó kényétől, kedvétől függ. 15—22 évet szolgálatban töltő családos tisztviselők ma is 300—450—500 korona havi bérből kénytelenek nyomorogni. Sok száz példát tudnánk erre felhozni csak szűk körletünkéből is. Az óriási drágaság, amely a novemberi forradalom óta csak megkétszereződött,

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Tragédia.

„Te akartad anyám . . . Fonj nászkoszorumba Halvány nefelejtset s tedd a keresztre! Ne sirass, könnyörögj csak a bűnök urához Könny gyöngyözik értem, anyám te imádkozz! S ne feledd, gyujts mécesest pénteken este!“

„ . . . És holtom után ugye már kegyesebb lész? Kihűlő ajkkal valamit ma kívánnék . . . A fayanceok, ezüstök tarka sorában Eldugva hever egy nászi ajándék . . .“

„Márvány alapon két bronzszobor áll ott Ajk ajkra tapad, szent, hív fogadásban S márványa színén aranyozva kiválik Ajkuk s sziveik fogadalma: „halálig . . .“ Véssd a helyébe anyám: „a halálban.“

„S küld vissza Neki . . . Hü volt, szeretett, Tán szeme most sir s ajka megátkoz . . . Élttem, ha kilobbant . . . küld vissza neki . . . S azután értem s érette imádkozz!“

Suloky Tivadar.

Fent nem büntetnek!

Irta: Ács Klára.

— Márta! Márta!

A kétszeri hangos, parancsoló hívásra besietett a hálószobába a fiatal asszony.

Csipkével diszített rózsaszínű reggeli pongolája hanyagul volt reá vetve. Szőke haja

fésületlenül omlott vállaira. És egész lényén meglátszott a kora reggeli hangulat.

Amint besietett, valami félnék, ijedt megrebbenés látszott az arcán.

— Maga hívott, Ferkó?

A férj kelletlenül, fanyarul mondta:

— Sir a gyerek. Ringassa. Vagy hívja be hozzá a dajkát.

A fiatal asszony szófogadólag sietett a bölcsőhöz.

A feketeszemű apróság, ki sem az apjára, sem az anyjára nem hasonlított, föl-fölsikoltva sirdogált. Az anyja megigazította gyűrött, fehér-fodros párnáit és csitította:

— Pszt kis szívem! Nem szabad sirni.

A férfi idegesen összeráncolta homlokát. Gyorsan megkötötte nyakkendőjét. Fölvette kabátját, kalapját. Majd az asszony felé fordult:

— Kérni fogom, Márta, intézkedjék, hogy ma félórával előbb ebédeljünk. Sürgős ügyem van, melyet még rendelés előtt kell elintéznem.

— Meglesz, Ferkó.

Nagyon kedvesen és előzékenyen mondta. De a férfi már rá sem hederített. Anélkül, hogy egyetlen tekintetet is vetett volna a bölcsőre, megemelte a kalapját és hideg, idegenszerű bucsuzással hagyta ott a fiatal asszonyt.

Amint a lépcsőn lehaladt, néhányszor megfordult agyában a gondolat, hogy visszaforduljon. Mintha valamely benső ösztön arra ingerelte volna, hogy titkos, rejtett belopódzással surranjon vissza a maga lakásába.

A bölcsőben sirdogáló apró emberre gondolt, aki nem hasonlított sem órá, sem a feleségére. Hirtelen valami vad fájdalom, valami kegyetlen lelki gyötrellem szállotta meg. Keze ökölbe szorult. Megállt a lépcsőházban. Fölnézett. Gondolkozott néhány másodpercig, hogy visszamenjen-e.

A szobaleány dudolva porolgatott egy perzsaszőnyeget. És ő gyorsan tovább sietett.

A sárgaselyem tapétás hálószoba brokát függönyös ablaka mellől felvillanó, derült tekintettel szökött vissza a fiatal asszony és gügyögő, boldogságos meleg hangon sugta oda a kicsi fiának:

— Elment. Most már sirhatsz. Most már minden szabad neked, te kis szívem.

* * *

— Ferkó! Ferkó, hallja?

Az asszony rémülten ugrott ki az ágyból és fölkapta pongyoláját. A férj fölcsavarta az ágy mellett levő szekrénykén elhelyezett éjjeli lámpást.

— Mi lelte magát?

— Ferkó, maga nem hall semmit?

— Semmit. Mi történt magával?

— Figyeljen csak.

A gyermekszobából hörgő, nehéz lélegzetvétel hallatszott, melyet itt-ott csuklásszerű sóhaj kísért.

A férj felült ágyában.

— Ott van a dajka. Majd fölkel hozzá.

— A dajka bizonyára megint megszökött.

ezer nélkülözést rakott vállaira ezen osztálynak, amely hogy megélni tudjon, békebeli holmait adogatja el. Igaz, hogy jó áron, hiszen e téren neki is kínálkozik a háborus konjunktúra, de mi lesz majd, ha nem lesz mit eladnia?!

A mai háborus alakulatok minden téren új dolgokat vetnek felszínre. A napokban olvastuk, hogy Nagyszébenben a magyar ajku szellemi alkalmazottak (tanító, köz, állami, magántisztviselők, szerkesztők stb.) értekezletet tartottak. A szellemi alkalmazottak központi szövetségének titkársága hívta értekezletre a szellemi munkásságot.

A háborus állapotok tehát megszüntették itt is a szervezkedést, amely nélkül bizony manapság elérni semmit sem lehet.

A közös nyomoruság, baj és sérelem egy táborba tereli a szellemi munkásságot s így remélhető, hogy a közös akciónak eredményei is lesznek.

Azonban nem szabad szem elől téveszteni azt, hogy a szellemi munkásság szervezkedését szakonként kell keresztülvinni s a magántisztviselők s más alkalmazottak érdekeit az állami- és köztisztviselők érdekeitől külön kell választani.

A magántisztviselők nagy táborának külön szervezetet kell alkotnia, amely hivatva lesz szellemi munkássainak törvények által külön nem védett speciális érdekeit képviselni.

Csak nagyjában mutattunk rá a szellemi munkásság szervezeti létezésére, csak általánosságban érintettünk olyan dolgokat, amelyek ezen értékes osztálynak

szomorú sorsával összefügg, csak felhívni akartuk az illetékes körök figyelmét arra, hogy a szellemi munkásság éppen olyan fontos tényezője az államnak, a köznek, az ipari, kereskedelmi, gazdasági életnek, mint a fizikai munkásság.

A magántisztviselőket legalább is olyan elbánásban kell részesíteni, mint az állami- és köztisztviselőket. A magántisztviselő iskolázottsága, képzettsége, intelligenciája semmivel sem áll hátrább amazénál s így megélhetésének lehetőségét is amazéhoz hasonlóan kell biztosítani.

Különösen áll ez a tőke szolgálatában álló tisztviselőkre. Sajnos, a legtöbb magánvállalat, intézmény stb. figyelmen kívül hagyja ezt, nem számolva annak káros következményeivel.

Vede remo!

Ifj. Svántó Károly.

Ref. Kún-kollegium főgimnáziuma Szászváros.

Tájékoztató az 1919—20. tanévre.

Fölvétel. Minthogy az 1919—20. tanévre csak korlátozott számban vehetünk föl tanulókat, figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy úgy a belakó, mint a kinlakó tanulók legkésőbb július hó 31-ig jelentkezzenek, mert a később jelentkezők részére nem biztosíthatjuk a fölvételt. A jelentkezésnél a ref. vallású tanulók 40 K, a más vallásúak 60 K biztosítékot tartoznak befizetni, mely összeget a beiratásakor az isk. díjakba beszámítunk.

A jelentkezés alkalmával beadandó: 1. A születési anyakönyvi kivonat. 2. A gimnázium I. osztályába való fölvételnél az el. isk. 4. (esetleg felsőbb) osztálya, a II—VIII. osztályba való fölvételnél a középisk. összes előző osztályairól szóló bizonyítványok. 3. Az újraolvasási bizonyítvány.

Isk. díjak.

Az iskolai díj címe	Megjegyzés	Magyar anyanyelvű prot. tanulók	Más tanulóknak
Tandij — — — —		K 100	K 150
Közköltség	Benlakóknak	80	120
	Kinlakóknak	40	60
Lakásdíj	Felső ágy	60	80
	Alsó ágy	40	60
Beiratási díj		10	10
Tanári nyugdíj illeték		12	12
Értesítő, értesítések díj		10	10
Könyvtár díj		5	5
Önképzőköri díj	Felső o.-ban	5	5
Ifj. kirándulási alap		5	5
Szakfelügyelői díj	Rendes tan.	10	20
	Magán "	20	50
Konviktusi felsz. alap		10	10
Konviktusi díj		1200	1500

Az isk. díjak beiratásakor egész évre előre fizetendőek, kivéve a tandíjat és közköltséget, mely díjak 2 részletben: a beiratásakor és február hó 1-én is fizethetők. Szabályzatunk értelmében a konviktusi díj 30%-a a beiratásakor, 30%-a november hó 1-én, 20%-a február hó 1-én és 20%-a április hó 1-én fizetendő. Tisztviselők kérhetik a konviktusi díj havonként való fizethetőségének kedvezményét.

Az isk. díjak összegének esetleges módosítását az Előjáróság föntartja magának.

Beiratás. A beirások szeptember 3—6. napjain, az év ünnepélyes megnyitása 7-én lesz

Kedvezmények. Oly szegény tanulók, kik jó magaviseletet és a tanulásban jó előmenetelt tanúsítanak, ösztöndíjban, isk. díj kedvezményben, továbbá konviktusi-díj kedvezményben (1/4, 2/4, 3/4, 4/4 konv. kedv.) részesíthetők. Ösztöndíjban csak oly tanuló részesülhet, akinek legalább általános „jó” osztályzata van.

Előjáróságunk az 1918—19 tanévtől kezdve 10 (tíz) teljesen ingyenes helyet létesített, melynek elnyeréséért kiváló előmenetelű és jó erkölcsi magaviseletű szegénysorsú ref. vallású tanulók folyamodhatnak. Az I. gimn. osztályba lépők előnyben részesülnek.

Minthogy a kedvezmények stb. csak egy-egy évre szólnak, mindennemű kedvezmény elnyeréséért a múlt évi értesítővel fölszerelt és a Tanárkarhoz címzett, félvívre irt bélyegtelen kérést kell benyújtani az igazgatóság-

Julis a multkor is mesélte, hogy éjszaka ajtónyílást hallott. Megesküdött rá, hogy csak a dajka lehetett.

Az asszony már belebujt a puha, selymes házcipőjébe. Az ajtó felé tartott.

A férj egy hirtelen szökéssel mellette termett. Visszatartotta.

— Nem engedem. Itt fog maradni!

A gyermek hörgő sóhajtása még élénkben hangzott fel. Az asszony erőszakos mozdulatot tett. A férj hirtelen rázárta a szoba ajtaját. Magához vette a kulcsot. Nyers, durva hangon szóló rá a remegő fiatal asszonyra:

— Itt marad!

Az félénk, alázatos hangon könyörgött:

— Ferkó, nem csapunk lármát. Egészen csöndben leszünk. Ferkó, könyörgöm, engedjen hozzá.

— Itt marad!

Fuldokló, nehéz hörgés hallatszott a gyermekszobából. Az asszony nekiesett az ajtónak.

— Ferkó, engedjen! Megőrült? A gyermekünk ott benn...

Hirtelen elhallgatott, mintha elválták volna a szavát. A férfi harsogó, gunyos nevetésre fakadt. Gyűlölet lobogott a szemében, amint meg-megvonagló ajakkal ismételte:

— A gyermekünk...?

Megmarkolta az asszony fehér vállát. Körmei véres csikot hagytak vissza azon.

— Ugy mondja, a gyermekünk?...?

Meri kimondani?... Mered kimondani? Te...

Nehéz sóhaj hangzott az ajtón keresztül. A férj odamutatott.

— Látja, ott bent haldoklik. Nem lát meg több hajnal. A legrettenetesebb kór támadta meg. A járvány, mely most a gyermekek között dúl és száz közül kilencvenet visz el magával. Én már tegnap este észre vettem. Ismerem ennek a pusztító erőnek minden jelenségét. Orvos vagyok. Tegnap este még segíthettem volna rajta. És talán még most is lehetséges volna. De nem teszem! Egy esztendő óta nincsen nyugodt éjszakám, emiatt a gyermek miatt. Egy esztendő óta nincs egyetlen derűs percem sem. Mint a rém üldöz egyre az idegen arca, a sötét szeme, mely egyikünk családjában sem fordul elő. Egy esztendő óta járok a legrettenetesebb kétségűl gyötörve. Egy esztendő óta mindennap ökölbe szorul a kezem, hogy lesujtson valakire. Ej, ne rángassa már azt az ajtót! Ha tiszter annyi ereje van, sem bír vele.

Az asszony mint a tébolyodott borult le előtte.

— Ferkó, könyörüljön! Nyissa föl! Segítsen rajta! Hiszen örültség, amiket beszél. Esküszöm a keresztre, a holt apámra, a magam életére, a kettőnk boldogságára, mindenre esküszöm, hogy téved. Igazságtalanul megrágmaztak. A maga gyermeke.

A férfi tekintetéből egyszerre eltűnt a vil-

logó, kegyetlen nézés. Valami felcsillogó reménység rezgett a szemében. Fölsegítette az asszonyt. Hangja is másképp hangzott, amint mondta neki.

— Egy teljes esztendőnek a nyugtalan éjszakáit, gyöttrő bizonytalansággal teli napjait ezzel meg nem váltja. Nagyobb esküt kell tennie. Mondja hát utánam... Holtan lássam viszont holnap a gyermekemet, ha nem a magáé!

Az asszony holtápadt arca rettenetesen eltorzult. Fogai összeverődtek a halálos ijedségtől és bensejében valami jéghidegséget érzett. Már ajkán volt a tagadó válasz. Már imára kulcsolta két kezét, hogy kegyelmesebb megoldást kérjen.

De a gyermekszoba felől még az eddiginél is hörgőbb fuldoklás hallatszott. És az asszony magánkívül, rettenetes elszántsággal emelte esküre a két ujját.

— Holtan lássam viszont holnap a gyermekemet, ha nem a magáé!

Élénk, hangos örömmujongás hagyta el a férfi ajkát. Mint oltárkép elé, úgy borult a felesége lábaihoz.

— Bocsáson meg, Márta!

Az asszony erőtlen magánkivüliségében már nem tudott szólni. Csak az ajtó felé mutatott könyörgő, esdeklő nézéssel.

A férj berontott a gyermekszobába.

A szegény kis csöppség már egészen kék volt, szederjesajku. Az orvos felkapta. Az anyja

hoz legkésőbb július hó 20-ig. Elkésett folyamodványok csak akkor vétetnek figyelembe, ha a késelem alapos ok által igazoltatik s ha még betöltetlen helyek állanak rendelkezésre.

A kedvezményes helyekért először folyamodók kérvényei mellé a következő okmányok csatolandók:

a) Iskolai bizonyítvány; b) szegénységi bizonyítvány; c) községileg hitelesített adókönyvi kivonat.

Elégtelen osztályzatu tanulók semmiféle kedvezményben sem részesülhetnek.

A kedvezmény egész évre szól ugyan, de ha tanév folyamán az I. félév végén a kedvezményes tanulók elégtelen osztályzatot nyerne, az élvezett kedvezményt a következő félévre elvesztik, mely körülményről az érdekelt tanulók kellő időben értesítetnek. Az ilyenmü változásokról az I. félév végén kiosztott értesítők után a szülők is értesülést nyernek.

Kérjük a szülőket és gyámokat, hogy mindenféle isk. díjat, így a biztosítékot is a díjkezelőséghez (Ref. Kún-kollegiumi díjkezelő Szászváros) küldjenek és ne az igazgatóság-hoz, lehetőleg kerülni kell a díjak befizetését a tanulókra bizni.

Miután az internátus felügyeletére külön internátusi felügyelői állás van szervezve, kéretnek a t. szülők és a nevelésügy iránt érdeklődők, hogy mindennemü az internátusi berendezkedést, rendet és fegyelmet illető kérdésben egyenesen az internátusi felügyelőséghez forduljanak.

Szászváros, 1919. évi május hó 30-án.

Az igazgatóság.

Az amerikai hadügyminiszterium tervet.

Bukarest, június 10.

A La Progres jelenti Washingtonból: A képviselőház véderő bizottsága megvitatta a hadügyminiszterium tervet, amelyek az Európában levő amerikai megszálló csapatokra vonatkoznak. Ez alkalommal Mac Ray őrnagy a kormány képviselőjében kijelentette, hogy

karjaiba helyezte. Ő maga pedig a rendelőjébe futott. Az orvoságos üvegek között kutatott.

Megtalálta, amit keresett. Visszasietett.

Néhány csöppet a gyermek szájába erősakolt. A hörgés enyhült valamivel.

Olajat forralt, mézzel keverte. Majd kivette a gyermeket az anyja karjaiból. Ő maga tartotta és a folyadékkal csöppenként megitta.

Egy óra mulva sápadtan, de nyugodt, derős tekintettel jött jelenteni a feleségének.

— Meg van mentve.

Az asszony maga elé bámult. A hajnal első derengése bevilágított a szobába és a mostanáig önkívületben levő halálosan meggyötört fiatal teremtés szótlánul, elkékült ajakkal terült el a földön.

* * *

A borzalmas éjszakát követő nap délelőttjén az orvos sietve végzett pácienseivel. Hazafele menet betért néhány üzletbe. Játékokat vásárolt a gyermeknek, virágot, édességeket a feleségének.

Sohasem érezte még magát olyan frissnek, vidámnak és megelégedettnak, mint ma. Azt hitte, az egész világot át kell ölelni a nagy boldogságában.

Mikor már bevásárolt, siető lépésekkel indult a lakása felé.

Amint a lépcsőkön felhaladt, valami nyugtalanság fogta el. Olyan előérzet féle. Korholta magát érte. De minél inkább közeledett

az amerikai haderőből július hó folyamán hat-százezer ember, augusztus hóban négyszázezer, szeptember hóban pedig kétszázezer ember még Európában marad.

Európa élelmezése.

Bukarest, június 10.

A La Lindépendance jelenti Párisból: A legfőbb gazdasági tanács most tartotta meg huszonegyedik ülését Robert Cecil elnöklété alatt. A tanács kívánságára az antant katonai hatóságai rendszabályokhoz folyamodtak a német kormány ellen, nehogy megakadályozza Lengyelországnak Danzigon át való élelmezés-ellátását. A tanács ezután a blokád-bizottság különböző javaslatával foglalkozott, amelyek az Ausztriával és Németországgal való kereskedelemre, továbbá a bolsevik Oroszországra és Magyarországra vonatkoztak. Megengedték az egészségügyi cikkeknek Németországba való importálását. Hoover élelmezési diktátor jelentést terjesztett elő, amely szerint a világ élelmezésének most érvényben levő ellenőrzésétől, hogy továbbá arról, hogy az új termés következtében beálló helyzetet miképpen kell megoldani. Ezután egy bizottságot állítottak össze e kérdések tanulmányozására. A bizottság tagjai: Lord Robert Cecil, Clementel, Crespi, Hoover és Cariter de Marchienne.

Tizennégy millió kivándorló készül vissza Európába.

Bukarest, június 11.

A Chemarea jelenti: Tíz esztendővel ezelőtt óriási hullámokban indult meg a kivándorlás Amerika felé. Az amerikai demokrácia, az új világ határtalan gazdagsága, az aranybányák, a fellendült ipar, amely mindenkinek munkát tudott adni, csábította át a tömegeket. Ez a kivándorlás olyan mérveket öltött, hogy korlátozó rendszabályokat kellett életbeléptetni. Most azonban az amerikai kereskedelmi és ipari világ egy új rémület előtt áll: Tizennégy millió európai bevándorló, akik az Egye-

lakása ajtaja elé, annál jobban elfogta az a nyugtalanság.

Lázás sietséggel esett az ajtónak. Szinte bebotlott a szobába.

Üres volt mind. A hálószoba is. A bölcső is. Fejéhez kapott. Mint örült száguldott végig a termeken. Mindent fölkatartott. Gyermek és asszony sehol. Rémulten meredt maga elé.

A hálószoba földigérő toilett tükrének asztalkáján egy papírseletet pillantott meg. Gyorsan megirt, kuszált betükkal odavetett rövid magyarázat.

... Ferkó! Hazudtam. Hamisan esküdtem. Ott fent nem rótták fel bűnül. Igazán kegyetlen csak ember tud lenni. Azért menekülök maga elől. A kis fiamnak fogok élni. Átkozzon. Örökké gyűlöljön. De az ő vesztét ne kívánja. Én mindig áldani fogom, mert egyszer megmentette. Márta.

Az orvos rámeredt a kuszáltan irt néhány sorra. Addig nézte, míg a betűk összefolytak szeme előtt. Már csak egy mondatot látott... Igazán kegyetlen csak ember tud lenni.

Térdei megroskadtak. Két karja erőtlennül, fáradtan hanyatlott alá. Egyensujt vesztett. Arccal esett a padlónak. Homlokát véresre szaggatta a bölcső kiálló kereke.

Mikor hosszú idő mulva magához tért, keserű, vad gyűlölet égett a szívében. És kiáltó, hangos erőszakos sikongással jajongta el a nagy panaszát:

— Ott fent nem büntetnek!

sült-Államokban laknak, lázasan készülődnek, hogy visszatérjenek Európába.

A visszavándorlási mozgalomban minden nemzet polgárai részt vesznek. A gazdasági értekezlet, amely ezzel a fenyegető veszéllyel foglalkozott, megállapította, hogy a kivándorlás már megindult és átlag minden visszavándorló 10—15.000 dollárt visz ki az Egyesült-Államokból és hoz haza Európába.

Egymillió háromszázezer azoknak az idegeneknek a száma, akik már indulásra készen állanak. Átlagos és megbízható számitás szerint ezek négy milliárd dollárt visznek magukkal, vagyis elviszik az Egyesült-Államok forgalomban lévő pénzének negyötöd részét.

A „New-York World“ szerint az ellenintézkedéseknek nincs hatása. Már többször felhívták az illetékes tényezők figyelmét erre a tömegmozgalomra, amelynek zömét Közép-Európa országaiból kivándorolt munkások adják. A lap a mozgalom indító okát a szociális világnézet változásában látja, Óriási szerepet játszik ebben a nemzeti érzés is. Az amerikai lap szerint a visszavándorlási propaganda lényege a következő:

— Térjete vissza hazáitokba, ahol megkapjátok szülőföldeteket, ahol nyolc óra a munkaidő,

és ahol teljes egyéni és politikai szabadságot fogtok élvezni!

A kereskedelmi és iparvállalatok erélyes rendszabályokat kívánnak a visszavándorlás megakadályozására. Azonban mindenki azon a nézeten van, hogy hazájukba visszavágyódó tömeget erőszakkal visszatartani és munkára kényszeríteni nem lehet.

NAPI HIREK.

— A kolozsvári egyetem új rektora. A Renasterea Romana jelenti, hogy a kolozsvári egyetem rektor magnificusává dr. Sertit Puscáriu csernovici egyetemi tanárt nevezték ki, aki néhány nap mulva Kolozsvárra érkezik az egyetem újjászervezésére. Az új rektor egy kolozsvári ismerősének megbízást is adott már arra, hogy Kolozsváron egy villát vásároljon.

— Eljegyzés. Wittstock Walter főhadnagy a napokban jegyezte el Schuster Gyula helybeli ev. másodlelkész kedves és bájos leányát, Ernát.

— De Tournadre tábornok kinevezte Gréen Nándort Arad főispánjává. Az „Ujvilág“ írja: A bánáti francia megszállási zóna parancsnoka, De Tournadre tábornok az alábbi parancsot adta ki: Parancs. De Tournadre tábornok, a bánáti megszállási terület és Arad város parancsnoka kinevezte Arad főispánjává Gréen Nándort, aki egyedül a francia parancsnok ellenőrzése alatt fog működni. A bánáti megszállott terület parancsnokló tábornoka felhívja Arad lakosságát, hogy közgazgatási ügyekben kizárólag Arad város főispánjához és polgármesteréhez forduljanak, mint azon egyedüli hatóságokhoz, a kik Gondrecourt tábornok, városi kormányzó nevében eljárnak. Azon állami hivatalnokok és alkalmazottak, kiknek székhelye Arad, kizárólag a francia tábornoktól függnnek és nem tartoznak kívülről jövő rendeleteknek engedelmeskedni. Arad, 1919. június 1. C. de Tournadre, a bánáti francia megszállási zóna és Arad város felett parancsnokló tábornok.

— Közgyűlés. A helybeli ev. szász nőegylet pünkösd másodnapján tartotta meg évi rendes közgyűlését a szokásos tárgysorozattal. A közgyűlés az Andrae Józsefné lemondásával megürült elnöki tisztségre Schuster Gyulánét választotta meg.

— **Segédtanfelügyelői kinevezés.** A nagyszebeni román kormányzótanács Pinteau Aurel, hátszegi községi iskolai és iparisk. igazgató-tanítót Déva székhellyel első segéd-tanfelügyelővé nevezte ki.

— **Búcsú.** Eltávozásommal kapcsolatosan ez uton mondom Isten hozzádot minden hozzám bizalommal fordult betegeimnek. Szászváros, 1919. június hó 12-én. Dr. Sváby Nándor, csucsai körorvos.

— **Cigánylakodalom.** A régi jó békés világra emlékeztető lakodalom folyt le folyó hó 5-én a „Transsylvania“ nagytermében. Zanka Rudolf szászsebesi hirneves cimbalmos lépett házasságra Duma Géza helybeli közismert művész-cigányprimás unokahugával, Duma Marikával. A polgári és egyházi esketés után este lakodalmi vacsora volt, amely a legkedélyesebb hangulatban az éjjeli órákban ért véget. Mondanunk sem kell, hogy a zenét a meghívottak felváltva szolgáltatták.

— **Eljegyzés.** Gönczy Jenő helybeli iparos a napokban tartotta meg eljegyzését Kardos Irénkével Szászvárosban.

— **A bankügyészeket is eltávolították állásaikból.** A „Csiki Lapok“ írja: Tegnap az összes nagyváradai pénzüintézetek rendeletet kaptak, amely szerint a pénzüintézetek mindazokat a bankügyészeket, akik ügyvédi esküt nem tettek, függeszék fel és helyük esküt tett ügyvédekkel töltendő be.

— **Felülnyomják Erdélyben a magyar posta bélyegeit.** A múlt hó 20-án új postatarifa lépett életbe, amely számol a lei és a korona közötti érték differenciával és megfelelő magasságban állapítja meg a postai küldemények portóját. A rendelet folytán természetesen kétszerannyi bélyegre volna szükség, mint a mennyi a megszállott területek postájának rendelkezésére áll. Ezen úgy akarnak segíteni, hogy a meglévő bélyegeket felülnyomják és ezáltal az értékét is megváltoztatják. A felülnyomás most folyik és valószínű, hogy az új jelzésű bélyegek rövid időn belül — a bélyeggyűjtők nagy öröme — forgalomba is kerülnek.

— **Munkára fel!** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a székelyföldi ipar és kereskedelem érdekében sorompóba állott és egy felhívást bocsátott ki, amelyben „munkára fel“ jelszóval az érdekelteket felszólítja, hogy mily módon lehetséges a megszakadt összeköttetést a kamarával felvenniük. Intenzív munkára s a kamarával szoros együttműködésre hívja fel az érdekelteket. Mivel a kamarának reménye van arra, hogy a székelyföldi kereskedelem mihamar falszabadul és nagystilu export és import munkára nyílik alkalom, szükségesnek látja a kamara a kereskedelmi hivatal felállítását. E külkereskedelmi hivatalnak célja az, hogy minden külkereskedelmi törekvést támogasson és lehetővé tegyen.

— **Szerbiában szabad a kereskedelem.** A szerb kormány, mint Belgrádból jelentik, elhatározta, hogy a királyság belsejében teljesen szabaddá teszi a kereskedelmet. Az egyedüli kivételek az állami monopóliumok lesznek, s esetleg még amaz árucikkek, melyekre nézve a kormány külön intézkedéseket tesz.

— **A Francia aviatika veszteségei.** A napokban tették közzé hivatalosan azon statisztikát, amely a francia aviatikusoknak a háboru tartalma alatti veszteségről számol be. A fronton és a front mögött a francia aviatika összes vesztesége 7757 aviatikus volt. Ez az összeg a francia repülőlk létszámának 60 százaléka.

— **Vesztett kutya a városban.** E héten egy vesztett kutya Simon József helybeli iparost és feleségét, valamint még két egyént megmárt. Branga rendőrkapitány intézkedett, hogy a megmártakat a bukaresti Pasteur intézetbe szállítsák. A hatóság szigorú büntetés terhe mellett ebzárlatot rendelt el. Ez uton figyelmeztetjük az ebtartó gazdákat, hogy kutyáikat láncon tartsák.

— **Sómaximálás.** A dévai városi tanács, tekintettel arra, hogy az Erdélyi Egyesült Kereskedelmi Részvénytársaság raktáraiban nagymennyiségű só van felhalmozva, melyet leginkább a bánáti emberek vesznek kilogrammonként 40 fillérért, odahaza pedig 6—8 koronájával értékesítik, elhatározta, hogy a só árát 1 kor. 20 fillérbe maximálja. Ennek célja az, hogy a fenmaradó 80 fillér kilogrammonkénti különbözetet, mely kb. 130—150 ezer koronát tehet ki, a városháza felépítésére fogják fordítani, ami által a város lakossága tetemes pótdától fog megszabadulni.

— **Az áruforgalom korlátozása a kolozsvári üzletvezetőségi vonalon.** A kolozsvári üzletvezetőségi vonalon a következő áruforgalom korlátozását léptették életbe azonnali érvénnyel: Szállíthatók úgy kocsirakományokban, mint darabárúként tetszés szerinti mennyiségben önkezelési szállítmányok, posta- és távirdaanyagok és katonai szállítmányok, szabályszerű elszámolás az okmányok alapján. Kocsirakományokban csak teherárúként mindennemű polgári küldemények, ha az előírt és érvényes szállítási igazolvány megvan. Teherárúként 5000 kg. sulyig bármily polgári áruküldemény, ha az egyes szállítmányokhoz külön kocsit nem szükséges. Gyorsárúként 100 kg. sulyig bármily polgári áruküldemény. Szállíthatók továbbá mindazon küldemények, melyek a fentiektől eltérőleg a közponi igazgatóság vagy üzletvezetőség által akár táviratilag, akár írásbelileg esetről-esetre engedélyeztettek.

Egyesült Mozgók

Szászvárosban, a „Transsylvania“ szálló nagytermében

Figyelem!

Szombaton este csak egy előadás, érvényesek a délutáni bérletek.

Vasárnap este csak egy előadás, érvényesek az esti bérletek.

MŰSOR:

INGE GRÓFNŐ

Idillikus drámai színmű 4 felvonásban. Főszereplő HELLA MOJA k. a.

Olcsó nyaralóhely.

Vigjáték 2 felvonásban.

Helyárak: Páholy (5 személy részére) 15 K, I-ső hely 3 K, karzat (álló) 2 K, földszint II-ik hely 1 K.

Előadások kezdete mindenkor este 8 órakor.

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel

A vállalat.

PARTOLJUK A HELYI IPART!

Kovács József

uri és női cipész
Sörház-utca 4. sz.

Kiadó.

Weisz József

kádár-mester
Ország-ut 27. (Orbonás-féle ház)

Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat jutányos árak mellett!

Gauger Frigyes

kovács- és kerékgyártómester
Kovács-utca 3. szám.

Ájben Antal

lábbeli-készítő
Országut, (Simonfi-féle ház)

Figyelmeztetés!

Tisztelettel felkérjük mindazon előfizetőinket, kiknek előfizetése jelen évnegyed megszűntével lejár, hogy azt postafordultával megújítani sziveskedjenek. Ha a lapot továbbra is jártni nem óhajtaná, kérjük ezen számot címünkre visszaküldeni. Hátralékos előfizetőinknek — tekintettel a nagy papírhiányra és drágaságra — lapot egyáltalán nem küldhetünk.

Hazafias tisztelettel:

a „Szászváros és Vidéke“
kiadóhivatala.

Igen szép függöny eladó. Cim a kiadóhivatalban. 285 1—2

Gut erhaltenes Handwagerl zu verkaufen. Zu besichtigen Vormittags Klostersgasse 2. 282

Egy női kerékpár olcsón eladó. Cim: Szászvárosi Könyvnyomda Rt. könyvkereskedésében. 286

Dunkelblaues Damenkostüm für kleine schlanke figur preis wert abzugeben. Zu besichtigen Vormittags Klostersgasse 2. 283

Elsőrendű saját termésű gyoroki fehér és vörös borom eladó. Demeter Kornél gyógyszerész Szászváros, Fötér. 279 2—5

Eladó ház. Szászvárosban, Országut és Viz-utcai sarokház, több üzlet-helyiséggel, lakással, üzleti berendezéssel együtt eladó. Értekezni lehet ugyanott. 273 4—

Két ház eladó. Szászvárosban a Romosz helyi-utca 14. sz. alatti ház két lakrészszel, továbbá a Füzfa-utca 1. sz. alatti ház, mely havi 600 kor. bért jövedelmez, tehermentes, jutányos áron eladó. Közelebbi felvilágosítással szolgál Balosu György, ki a házak eladásával meg van bizva. 276 3—3

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“ **könyv- és papirkereskedésébe** egy **ügyes fiú**, ki legalább 2 gimn. osztályt végzett és magyarul, németül és románul beszél, **tanulónak** azonnal felvétetik.

China-vasbor.

Elsőrangú minőségű vérképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Ára: kis üveg 10 korona, nagy üveg 22 korona. o-o kapható:

DEMETER KORNÉL gyógyszerésznél
Szászvárosban. 280 2—12